

Europejski Rok Dziedzictwa Kulturowego

Rok 2018 został ogłoszony Europejskim Rokiem Dziedzictwa Kulturowego (*European Year of Cultural Heritage*). Z tej okazji na terenie całej Unii Europejskiej będą odbywać się różnego rodzaju wydarzenia, aby przybliżyć ludziom dziedzictwo kulturowe i zwiększyć ich zaangażowanie na jego rzecz.

Oficjalnie rok ten ogłoszono na Europejskim Forum Kultury, które odbyło się 7 grudnia 2017 r. w Mediolanie we Włoszech. Co roku Komisja Europejska w celu zwrócenia uwagi na daną problematykę, decyduje o wyborze tematyki, która będzie przyświecała działaniom w Europie, nadając ton społecznej debacie. Celem obchodów jest zwiększenie świadomości społeczeństwa obywatelskiego, a także rozpoczęcie debat w krajach członkowskich, które rozwiąłyby dane zagadnienie.

Europejski Rok Dziedzictwa Kulturowego ma na celu „zachęcanie do dzielenia się dziedzictwem kulturowym Europy i doceniania go jako wspólnego dobra, poszerzania wiedzy na temat wspólnej historii i wspólnych wartości oraz wzmacniania poczucia przynależności wspólnej przestrzeni europejskiej” (art. 1 Decyzji ustanawiającej ERDK 2018).

Slogan Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego brzmi: „**Nasze dziedzictwo: tu przeszłość spotyka się z przyszłością**”.

W całej Europie zorganizowanych zostanie szereg inicjatyw i wydarzeń. Wszystkie będą miały na celu przybliżenie społeczeństwu dziedzictwa kulturowego. Dziedzictwo kulturowe kształtuje nasze codzienne życie - jest obecne nie tylko w literaturze, sztuce i przedmiotach, ale również w rzemiośle, którego uczyliśmy się od naszych przodków czy w historiach, które opowiadamy kolejnym pokoleniom.

Dziedzictwo kulturowe przyczynia się do rozwoju i powstawania miejsc pracy w miastach i regionach, jest także zasadniczym punktem w wymianie, jaką Europa prowadzi z resztą świata. Jest to ogromny potencjał Europy, ale należy go lepiej wykorzystać. Wartość

edukacyjną dziedzictwa kulturowego podkreśla się ze względu na jego wkład w zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny.

Znaczenie dziedzictwa kulturowego dla Europy

W unijnym sektorze dziedzictwa kulturowego zatrudnionych jest ponad **300 tys.** osób.

Z dziedzictwem jest pośrednio powiązane **7,8 mln** unijnych miejsc pracy (np. tłumaczenia ustne i ochrona).

Szacuje się, że rocznie usługi ekosystemowe świadczone w ramach sieci Natura 2000 osiągają wartość **200–300 mld euro.**

Na każde bezpośrednio powiązane miejsce pracy sektor dziedzictwa stwarza do

68 %

Europejczyków jest zdania, że obecność obiektów dziedzictwa kulturowego wpływa na ich wybór miejsca spędzania wakacji.

26,7

pośrednio powiązanych miejsc pracy, np. w sektorze budowlanym i sektorze turystyki. Dla porównania ta proporcja w przemyśle samochodowym wynosi 6,3 pośrednio powiązanych miejsc pracy na każde bezpośrednio powiązane miejsce pracy.

Źródło: Sprawozdanie z projektu „Dziedzictwo kulturowe ważne dla Europy”, 2016; Eurobarometr, „Europejczycy i dziedzictwo kulturowe”, 2017; „Łączenie sieci Natura 2000 i dziedzictwa kulturowego”, 2017.

Celami Europejskiego Roku Dziedzictwa kulturowego są:

- zachęcenie do dzielenia się i doceniania wartości europejskiego dziedzictwa kulturowego jako dobra wspólnego,
- zwiększenie świadomości wspólnej historii oraz podzielanych przez Europejczyków wartości,
- wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności europejskiej.

Obraz bogatego dziedzictwa kulturowego Europy

Europa jako region odpowiada za niemal połowę Listy światowego dziedzictwa Unesco – na listę wpisano 453 europejskie obiekty.

Do UE należy jedna czwarta wpisów (tj. 89 pozycji) na Liście reprezentatywnej niematerialnego dziedzictwa kulturowego Unesco.

Istnieje 31 certyfikowanych Europejskich Szlaków Kulturowych, które przebiegają przez ponad 50 państw w Europie i poza nią.

W Europie znajduje się 6 z 10 najczęściej odwiedzanych muzeów na świecie w 2016 r. (według The Art. Newspaper). W 2016 r. tych 6 popularnych muzeów łącznie odwiedziło ponad 35 mln odwiedzających.

Ponad 54 mln pozycji ze zbiorów ponad 3700 europejskich instytucji kultury są dostępne za pośrednictwem europejskiej platformy cyfrowej dziedzictwa kulturowego Europeana.

Sieć 27 tys. chronionych obszarów Natura 2000 stanowi 18% powierzchni UE i niemal 6% jej terytorium morskiego.

Źródło: Unesco, 2016; Rada Europy, 2017; Komisja Europejska, 2017; The Art. Newspaper, 2016.

Dziedzictwo kulturowe ma uniwersalną wartość dla nas jako społeczeństwa. Ważne jest, aby je chronić i przekazywać przyszłym pokoleniom. Podczas Europejskiego Roku wiele inicjatyw będzie skierowanych do młodych ludzi, którzy staną się strażnikami naszego dziedzictwa dla kolejnych pokoleń. Wartość edukacyjną dziedzictwa kulturowego podkreśla się ze względu na jego wkład w zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny. Rok ten promuje również inteligentne sposoby zachowania dziedzictwa Europy, zarządzania nim i ponownego wykorzystywania go.

Pielęgnując nasze dziedzictwo kulturowe, możemy odkryć naszą różnorodność i podjąć międzykulturowy dialog na temat tego, co nas łączy.

Europejski Rok Dziedzictwa będzie:

- promować dziedzictwo kulturowe jako niezbędny składnik różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego,
- podkreślać znaczenie konserwacji i dbałości o dziedzictwo i zwiększenie dostępu do niego większej liczby odbiorców,
- promować znaczenie dziedzictwa kulturowego dla gospodarki,
- promować dziedzictwo kulturowe jako ważny element w relacjach pomiędzy UE a krajami trzecimi.

Dziedzictwo kulturowe ma wiele postaci:

- **Dziedzictwo materialne** – na przykład budynki, zabytki, przedmioty, artefakty, ubrania, dzieła sztuki, książki, maszyny, zabytkowe miasta, obiekty archeologiczne.

- **Dziedzictwo niematerialne** – praktyki, zwyczaje, ekspresja, wiedza, umiejętności, które ludzie cenią, oraz powiązane instrumenty, obiekty i przestrzenie kulturowe. Obejmuje ono język i tradycje ustne, sztuki widowiskowe, praktyki społeczne czy tradycyjne rzemiosło.
- **Dziedzictwo naturalne** – środowisko naturalne, flora i fauna.
- **Dziedzictwo cyfrowe** – zasoby, które utworzono w formie cyfrowej (na przykład sztuka cyfrowa lub animacje cyfrowe) lub które zostały przekształcone w format cyfrowy w celu ich zachowania (np. teksty pisane, zdjęcia, materiały wideo, płyty).

Komisja Europejska chcąc zachęcić europejską społeczność oraz profesjonalistów z sektorów kultury i kreatywnego do aktywnego włączenia się w obchody Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego przeznaczyła na ten cel specjalny budżet. **Całkowity budżet przeznaczonych na obchody Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego to 8 mln euro.**

Na ten rok przewidziano tysiące wydarzeń i uroczystości w całej Europie. Projekty i inicjatywy realizowane w państwach członkowskich UE, gminach i regionach są uzupełniane projektami międzynarodowymi finansowanymi przez UE. W 2018 r. projekty związane z dziedzictwem kulturowym będą finansowane przy wsparciu ze strony programów: „Erasmus+”, „Europa dla Obywateli”, „Horyzont 2020” i innych programów UE. Opublikowano również szczególne zaproszenie do **składania** wniosków w sprawie projektów związanych z dziedzictwem w ramach programu „Kreatywna Europa”. Do finansowania wybranych zostanie maksymalnie 25 projektów transnarodowych. Działaniami będą zarządzać krajowi koordynatorzy, a wspierać ich będą: sieć Creative Europe Desks, reprezentacje Parlamentu i Komisji Europejskiej, interesariusze oraz sektor kultury.

Ten rok będzie także bogaty w atrakcje, jeżeli chodzi o następującą działalność w dziedzinie dziedzictwa kulturowego na szczeblu UE:

- **Europejskie Dni Dziedzictwa** to kluczowa impreza europejska organizowana corocznie jesienią. Każdego roku ma miejsce ponad 70 tys. wydarzeń, które przyciągają ponad 30 mln osób.
- **Znak dziedzictwa europejskiego** przyznano 29 obiektom, które stanowią kamienie milowe w procesie tworzenia dzisiejszej Europy, celebrując i symbolizując europejskie wartości i europejską historię.
- Każdego roku wyznacza się dwie **Europejskie Stolice Kultury**, aby podkreślić bogactwo kulturowe Europy. W 2018 r. tymi stolicami są **Valetta** (Malta) oraz **Leeuwarden** (Holandia).
- Przyznawane co roku **nagrody Unii Europejskiej w dziedzinie dziedzictwa kulturowego** / nagrody „Europa Nostra” odzwierciedlają uznanie dla najlepszych

praktyk związanych z zachowaniem dziedzictwa, zarządzaniem nim oraz badaniami, edukacją i komunikacją w zakresie dziedzictwa.

10 inicjatyw europejskich związanych z Europejskim Rokiem Dziedzictwa Kulturowego

 Zaangażowanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspólne dziedzictwo: dziedzictwo kulturowe należy do nas wszystkich 2. Dziedzictwo w szkole: dzieci odkrywają najcenniejsze dobra i tradycje 3. Młodzież na rzecz dziedzictwa: młodzi ludzie nadają dziedzictwu nowe życie
 Zrównoważoność	<ol style="list-style-type: none"> 4. Zmieniające się dziedzictwo: nowe funkcje obiektów i krajobrazów przemysłowych, religijnych i militarnych 5. Turystyka a dziedzictwo: odpowiedzialna i zrównoważona turystyka skupiona wokół dziedzictwa kulturowego
 Ochrona	<ol style="list-style-type: none"> 6. Pielęgnowanie dziedzictwa: opracowanie standardów jakości w przypadku interwencji związanych z dziedzictwem kulturowym 7. Zagrożenie dziedzictwa: zwalczanie nielegalnego handlu dobrami kultury i zarządzanie ryzykiem w zakresie dziedzictwa kulturowego
 Innowacje	<ol style="list-style-type: none"> 8. Umiejętności związane z dziedzictwem: lepsza edukacja i szkolenia w zakresie tradycyjnych i nowych zawodów 9. Wszyscy dla dziedzictwa: sprzyjanie innowacjom społecznym oraz uczestnictwu osób i społeczności 10. Nauka dla dziedzictwa: badania naukowe, innowacje, nauka i technologia przynoszące korzyści dziedzictwu

Obchody Europejskiego Roku mają pozwolić wszystkim lepiej poznać dziedzictwo kulturowe i lepiej z niego korzystać. Wszyscy obywatele mogą wziąć udział w wydarzeniach, które będą odbywać się w całej Europie i które mają na celu zwiększenie zaangażowania społeczeństwa w tematykę dziedzictwa kulturowego. Każdy kraj wyznaczył krajowego koordynatora, który będzie odpowiadać za koordynowanie wydarzeń i projektów na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. W realizowane działania zaangażowane będą najważniejsze zainteresowane podmioty z sektora kultury, a także organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

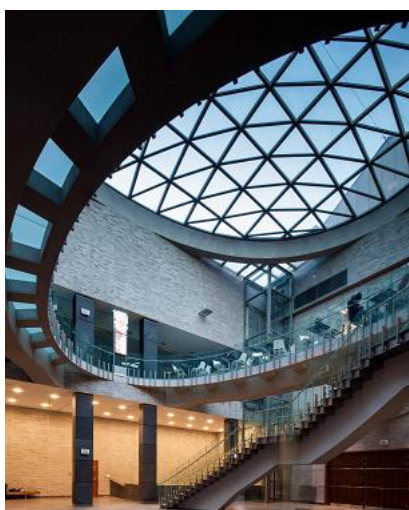
Listę imprez, które odbędą się w Polsce w ramach Europejskiego Roku Dziedzictwa Narodowego można sprawdzić na stronie: <http://erdk2018.pl/pl/kalendarium>. Wśród imprez odbywających się na terenie Wielkopolski jest m.in. Międzynarodowy Festiwal Muzyków Ludowych w Rawiczu.

Obchody Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego to okazja, aby uświadomić sobie jak ważną, a często niedocenianą rolę odgrywa ono w życiu każdego człowieka, ale także sposobność, by pokazać wkład Unii Europejskiej w nasze dziedzictwo.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przygotowało dwie wystawy promujące projekty dofinansowane dzięki środkom pochodzącym z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014. Jedna

z wystaw to wielkoformatowe fotografie do ekspozycji plenerowej, druga natomiast jest przygotowana do prezentacji we wnętrzach. Głównym celem wystaw było ukazanie efektów wdrażania projektów inwestycyjnych obejmujących zarówno renowację obiektów historycznych, powstanie nowych budynków, jak i rozbudowę infrastruktury kultury, zrealizowanych w ramach Programu „Konservacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego”. W perspektywie na lata 2009-2014 dzięki łącznej alokacji wynoszącej 82 mln euro w ramach Programu dofinansowano 24 projekty. Do proponowanej prezentacji zostały wybrane obiekty będące przykładami na renowację i rewitalizację obiektów zabytkowych. Na fotografiach przeznaczonych na wystawę zewnętrzną znalazła się przebudowa kompleksu Sali Wielkiej CK Zamek w Poznaniu.

*Plansze nr 26 i 27
Przebudowa kompleksu
Sali Wielkiej CK Zamek
w Poznaniu celem
efektywnego wykorzy-
stania dziedzictwa kultu-
rowego.*

Jak mogę zaangażować się w Europejski Rok Dziedzictwa Kulturowego?

- Odwiedź stronę internetową Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego – znajdziesz tam informacje o najnowszych wydarzeniach. <http://europa.eu/cultural-heritage>
- Subskrybuj **biuletyn**, aby otrzymywać najnowsze informacje i historie.
- Śledź wydarzenia na Facebooku: [facebook.com/CreativeEuropeEU/](https://www.facebook.com/CreativeEuropeEU/) i na Twitterze: **twitter: @europe_creative**
- Podziel się swoimi poglądami, stosując hasztag: **#EuropeForCulture**
- Skontaktuj się z krajowymi koordynatorami w swoim państwie, aby dowiedzieć się więcej o aktualnej sytuacji.
- Oznacz swój projekt! Etykieta Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego będzie dostępna dla wydarzeń i projektów, które przyczyniają się do osiągnięcia jego celów.
- Okaż swoje wsparcie i przekaz informacje innym!!!

2018
EUROPEJSKI ROK
DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO
#EuropeForCulture

DZIEDZICTWO.
TU PRZESZŁOŚĆ SPOTYKA SIĘ Z PRZYSZŁOŚCIĄ

BIULETYN 3/2018

Punkt Informacji Europejskiej
EUROPE DIRECT - POZNAŃ

Źródła:

<http://europa.eu/cultural-heritage/>

https://ec.europa.eu/culture/about_pl

<http://kreatywna-europa.eu/europejski-rok-dziedzictwa-kulturowego-2018/>

W centrum uwagi. Europejski Rok Dziedzictwa Kulturowego 2018, Komisja Europejska

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl,

www.europe-direct.poznan.pl

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

